

RR-3558 Seat No. _____
Second Year B. A. Examination
April / May – 2003
Sanskrit (First Subsidiary) : Paper – IV
काव्यप्रकाशः (१, २, १०)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : પ્રશ્નપત્રમાં આપેલો પ્રશ્નક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખો.

Instruction : Write question number in the answer-book as per the question paper.

- ૧ નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ સસંદર્ભ સમજાવો : ૨૦
1 Explain with reference to the context any **three** of the following : 20
(૧) इति त्रयः समुदिताः न तु व्यस्ताः तस्य काव्यस्योद्भवे निर्माणे समुल्लासे च हेतुर्न तु हेतवः ।
(२) अत्र तदन्तिकमेव रन्तु गतासीति प्राधान्येनाधमपदेन व्यञ्जते ।
(३) तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित् ।
(४) विशेष्यं नाभिधा गच्छेत् क्षीणशक्तिर्विशेषणे इति ।
(५) अत्रामिधाया अनियन्त्रणाद् द्वावप्यर्कभूपौ वाच्यौ ।
(६) अत्र जयलक्ष्मीशब्दस्य केवलं कान्तावाचकत्वं नास्ति ।

૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ઉપર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો : ૨૦
2 Write critical notes on any **two** of the following : 20
(૧) कविसृष्टिः—ब्रह्मसृष्टिः ।
(२) काव्यप्रकारः ।
(३) जात्यादिवाद ।
(४) मम्मटस्य पाण्डित्यम् ।

૩ કાવ્યનાં પ્રયોજનો સવિસ્તર ચર્ચો. ૨૦
3 Discuss in detail the aims of poetry. 20

અથવા / OR

- ૩ મમ્મટે આપેલ કાવ્ય વ્યાખ્યાની સટીક નોંધ લખો. ૨૦
3 Explain Mammat's definition of poetry along with its criticism on it. 20

૪	કાવ્યપ્રકાશનું ગ્રન્થકર્તૃત્વ સ્પષ્ટ કરો.	૨૦
4	Discuss fully the authorship of કાવ્યપ્રકાશ.	20

અથવા / OR

૪	‘લક્ષણા તેન ષડ્વિધા’ – સવિસ્તર ચર્ચો.	૨૦
4	‘લક્ષણા તેન ષડ્વિધા’ – Discuss fully.	20

૫	(અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે અલંકાર સોદાહરણ સમજાવો :	૭
5	(a) Explain with illustration any two figures of speech from the following :	7

- (૧) ઉત્પ્રેક્ષા
- (૨) સ્વભાવોક્તિ:
- (૩) વ્યતિરેક:
- (૪) નિદર્શના
- (૫) કાવ્યલિંગ્ગ : ।

૫	(બ) નીચેના અલંકાર યુગ્મોમાંથી કોઈ પણ બેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો :	૭
5	(b) Distiguish between the Alankaras in any two of the following pairs :	7

- (૧) રૂપક-અપહ્નુતિ:
- (૨) સામાન્ય-મીલિત
- (૩) વિશેષોક્તિ:-વિભાવના
- (૪) દીપક-તુલ્યયોગિતા ।

૫	(ક) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે અલંકારો સમજાવો :	૬
5	(c) Explain the figures of speech in any two of the following :	6

- (૧) અયમૈન્દ્રીમુખં પશ્ય રક્તઃ ચુમ્બતિ ચન્દ્રમા ।
- (૨) તાપેન ભ્રાજતે સૂરઃ શૂરશ્ચાપેન રાજતે ।
- (૩) કૃપણાનાં ધનં નાગાનાં ફણામણિઃ કેસરાશ્ચ સિંહાનામ્ ।
કુલબાલિકાનાં ચ સ્તનાઃ કુતઃ સ્પૃશ્યન્તેઽમૃતાનામ્ ॥
- (૪) ક્ર સૂર્યપ્રભવો વંશઃ ક્ર ચાલ્પવિષયા મતિઃ ।
તિતીર્ષુઃ દુસ્તરં મોહાદુહુપેનાસ્મિ સાગરમ્ ॥